

ROMANIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA nr.955

Dosar nr.6506/2/2012

Ședința publică de la 26 februarie 2014

Președinte:	Cezar Hîncu	- judecător
	Zoița Milășan	- judecător
	Viorica Trestianu	- judecător
	Felicia Cheșculescu	- Magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Dosarelor Securității, împotriva sentinței civile nr. 1692 din 24 mai 2013 a Curții de Apel București – secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal s-au prezentat recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilierul juridic Mihai Ionescu și intimata-pârâtă T.Z., personal.

Procedura completă.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei arătând că recursul este scutit de la plata taxei judiciare de timbru și a timbrului judiciar, fiind declarat și motivat în termenul legal.

S-a mai referit că intimata-pârâtă a depus la dosar întâmpinare, care a fost comunicată recurentului la data de 11 februarie 2014.

Constatând cauza în stare de judecată, Înalta Curte acordă părților cuvântul pentru a pune concluzii asupra cererii de recurs.

Consilierul juridic al recurentului-reclamant, Consiliul Național pentru Studierea Dosarelor Securității solicită admiterea recursului și modificarea în tot a sentinței atacate, în sensul admiterii acțiunii și constatării calității de lucrător al securității a pârâtei T.Z..

Susține, în esență, făcând trimitere la criticile și argumentele prezentate în cererea de recurs, că instanța de fond a pronunțat o hotărâre cu aplicarea greșită a legii. În acest sens, arată că în cauză s-a dovedit cu prisosință îndeplinirea condițiilor impuse de art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, pentru constatarea calității de lucrător al securității, paradoxal, instanța de fond reținând în favoarea pârâtei, tocmai elementele agravante care circumstanțiază situația pârâtei. Astfel, se afirmă că persoana urmărită de pârâtă a fost supusă unei sancțiuni, suplimentar imixtiunilor nejustificate în viața privată, fiind avertizată în colectivitate și deci, supusă unui regim umilitor. De altfel, avertismentul nu a fost dat pentru aspecte ce țineau de linia muncii, ci pentru opiniile numitei N.M.M. contrare regimului comunist.

Mai arată că pârâta a dispus acțiuni de interceptare a corespondenței și a convorbirilor telefonice și a dirijat rețeaua informativă, toate reprezentând intruziuni în viața intimă și privată.

Mai susține că abia după ce s-a constatat că persoana urmărită s-a izolat, nemaivând manifestări ostile orânduirii socialiste, s-a dispus scoaterea de sub urmărirea informativă.

În acest context, susține reprezentatul autorității recurente, apărările formulate de pârâtă în sensul că activitatea de urmărire a persoanei avea legătură cu instrumentarea unui dosar de contraspionaj economic, nu putea fi reținută de instanța de fond, atâta vreme cât din nota de constatare și celelalte înscrisuri rezultă natura politică a activității de urmărire desfășurată de pârâtă.

Intimata-pârâtă T.Z. solicită respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței atacate ca fiind legală și temeinică.

În susținerea apărării, intimata-pârâtă arată că a făcut parte din prima promoție de femei – ofițer specializat în contraspionaj economic, iar în momentul absolvirii scolii de ofițeri i s-a dat spre instrumentare dosarul de obiectiv Fabrica de confecții „Dorobanțu” din Ploiești.

Arată că hotărârea primei instanțe s-a fundamentat, în principal, pe faptul că a fost audiată în anul 2007 de către C.N.S.A.S., care a avut la dispoziție un material mult mai amplu, respectiv dosarul de obiectiv, cuprinzând toată activitatea desfășurată în calitate de ofițer de contraspionaj economic, iar concluzia a fost în sensul că nu a colaborat cu organele securității.

În acest context susține, că, ulterior C.N.S.A.S. a scos din dosarul de obiectiv anumite pagini, fără continuitate între ele, pe care le-a prezentat instanței de judecată și despre care se afirmă că se pliază pe noua legislație adoptată în materie.

Arată că acest dosar i-a fost predat de superiorii săi, în scopul de a verifica, printre altele și pe numita N.M.M. - muncitoare în cadrul întreprinderii, despre care existau informații că are legături cu un cetățean german, bănuit că desfășoară activități de spionaj cu referire la anumite utilaje neomologate, folosite în producția de textile. Această situație rezultă dintr-o notă - raport aflată la fila 37 din dosarul de fond, restul înscrisurilor relevante pe acest aspect aflându-se la dosarul de obiectiv.

În ceea ce privește afirmațiile recurentului despre încălcarea dreptului la viață privată, prin solicitarea unei interceptări susține intimata că, aceasta era o obligativitate de verificare, prin diverse metode și mijloace, care însă nu a fost pusă în aplicare. În acest sens arată că nu există la dosar nicio transcriere, prin care să îi fi fost aduse la cunoștință informații legate de viața privată a persoanei urmărite. De altfel, afirmă că persoana respectivă nu avea o funcție importantă, neprezentând un interes atât de mare în cadrul dosarului de obiectiv, în care, trebuia să dea o soluție.

În continuare arată că nici avertizarea persoanei urmărite nu a avut loc, pentru că atunci când se făcea avertizarea în cadrul colectivității, consecința era aplicarea unei sancțiuni cum ar fi schimbarea locului de muncă sau penalizări salariale, ceea ce nu s-a dovedit în speță. Afirmă că nota - raport în care se menționează despre avertizare, este scrisă de intimată și a arătat că s-a făcut atenționarea pentru a putea închide mai repede dosarul.

Apreciază intimata că nu a acționat cu forma de vinovăție cerută de lege pentru a fi considerată că a făcut poliție politică, existând o mare diferență între ofițerii de securitate ai anilor 1958 și cei din perioada în care a activat aceasta.

În continuare, arată că își asumă dosarul de urmărire informativă, dar nu și interpretarea dată de CNSAS, având în vedere că, așa cum a mai spus, autoritatea reclamantă a extras pagini din dosarul de obiectiv, instanța neavând la dispoziție întreg materialul, astfel cum a fost avut în vedere în anul 2007 când a fost audiată de comisia din cadrul C.N.S.A.S., condusă de Ticu Dumitrescu.

Mai susține că instruirea rețelei informative avea caracter general și era efectuată în virtutea calității sale de ofițer.

În final susține că prin activitatea desfășurată nu a urmărit sancționarea unor atitudini contrare politicii comuniste și nici îngrădirea drepturilor și libertății persoanei urmărite.

În replică, reprezentantul recurentului-reclamant susține că, în speță, este dovedită ingerința în viața privată prin interceptarea corespondenței adresată tatălui persoanei urmărite și prin notele de ascultare a telefonului. Arată că intimata a consemnat, în repetate rânduri faptul că a folosit informațiile rezultate din urmărirea persoanei și, prin urmare, nu le-a atașat, mecanic, la dosar.

Precizează reprezentantul autorității recurente că din dosarul de obiectiv s-a format dosarul individual de urmărire, având cota 4358 și ca titular pe numita N.M.M.

Recurenta-pârâtă susține, în completarea celor afirmate de reprezentantul C.N.S.A.S. că în momentul în care a preluat dosarul mare al întreprinderii, dosarul individual era deja deschis de doi ani de zile și i s-a predat pe considerentul că apăruse un cetățean vest german în anturajul lui N.M.M. și a trebuit să verifice informațiile de primă sesizare.

Mai susține că cele două interceptări de corespondență au fost dispuse de o altă linie a securității fiindu-i trimise în considerarea posibilei utilități și pe linia de contraspionaj.

În replică, consilierul juridic al CNSAS arată că solicitările de interceptare aparțin intimatei și nu altei persoane iar instruirea informatorilor se făcea pentru a afla opiniile politice a celor urmăriți.

Înalta Curte, în baza art. 150 și 256 Cod procedură civilă reține cauza în pronunțare.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Obiectul acțiunii

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâatul T.Z. să constate calitatea de lucrător al Securității a pârâtei.

Hotărârea instanței de fond

Prin sentința civilă nr. 1692/24 mai 2013, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, a fost respinsă a nefondată acțiunea promovată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității în contradictoriu cu pârâta T.Z. .

În motivarea sentinței, instanța a reținut, în esență, că pârâta T.Z. a absolvit Școala Militară de Ofițeri Activi a Ministerului de Interne în anul 1985, cu specializarea contrainformații economice. În septembrie 1985, a fost repartizată să lucreze ca ofițer de contrainformații economice în județul Prahova, având ca responsabilitate pe domeniu industria ușoară din județ, cea mai importantă unitate economică fiind fosta întreprindere de Stofe Dorobanțul-Ploiești a cărei producție, în proporție de 98 % era destinată exportului.

Reclamanta a desfășurat activitățile pentru care fusese pregătită, scopul final al activităților informative nefiind acela de încălcare sau îngrădire a unor drepturi fundamentale ale omului și

nici al susținerii puterii totalitar comuniste.

A lucrat aproximativ doi ani în acest domeniu 1985- 1987, timp în care a promovat examenul de admitere al Facultății de Drept - București pe care a absolvit-o în 1991, motiv pentru care a demisionat din sistem și a început activitatea de judecător stagiar la Judecătoria Vălenii De Munte - Prahova. Ulterior începând cu anul 1995, timp de 13 ani a fost detașată ca director la Penitenciarul de femei Târgșor Prahova.

Instanța a reținut că, numita N.M.M.-muncitoare la întreprinderea Dorobanțul Ploiești, a fost luată în evidența dosarului de obiectiv la data de 30.06.1984- dată la care reclamanta nu avea încă în responsabilitate acest obiectiv economic, la acea dată fiind încă elevă în școala militară, deci inițiativa încadrării informative în cadrul Dosarului de Obiectiv, a persoanei respective nu i-a aparținut, iar menținerea numitei pentru o perioadă în atenția dosarului de obiectiv s-a făcut în special pentru faptul că informațiile inițiale obținute, plasau în anturajul acesteia un cetățean român, stabilit în R.F.Germania, cunoscut că a desfășurat activitate de spionaj și diversiune - nota raport de la fila 37 din materialul depus la dosar.

Sarcinile trasate de pârâtă colaboratorilor erau numai cu caracter general pentru că, scopul acțiunilor sale era prevenirea scurgerii de informații și culegerea de informații despre contractele în derulare în special cele cu Germania dar și țările arabe, sau despre utilajele ce funcționau ca urmare a unor adaptări tehnice neomologate încă, sau făceau obiectul unor teme de cercetare - brevete de invenții, inovație neomologate.

Prin specificul locului de muncă era necesar să se cunoască dacă se interesează de comenzile aflate în lucru, cine sunt beneficiarii acestora, dacă se află în relații apropiate cu persoanele ce lucrau pe utilajele cu regim special, care ar fi fost natura acestor relații etc.

Activitatea reclamantei de ofițer de contraspionaj economic, nu a avut drept consecință suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în scopul susținerii puterii

totalitar comuniste.

Astfel, examinarea acțiunilor întreprinse, demonstrează că nu a avut inițiativa urmăririi informative a persoanei respective a fost un aspect preluat în care trebuia să dea o soluție tocmai ca să nu afecteze un drept vital intangibil: dreptul la viață, dreptul la muncă, dreptul de a nu fi adus în stare de sclavie, dreptul la neretroactivitatea legii penale, drepturi ce se regăsesc inclusiv în Pactul privitor la drepturile civile și politice.

Atât actele internaționale cât și cele interne pot institui limitări ale exercițiului unor drepturi și libertăți ale omului, cu îndeplinirea a trei condiții esențiale, limitările să fie prevăzute de legea națională în materie, să aibă un scop legitim și să fie necesare într-o societate democratică.

În cazul numitei N.M.M., supravegherea exercitată s-a justificat prin importanța economică la acea dată a întreprinderii Dorobanțul Ploiești, în concret prin faptul că aproape toată producția era destinată exportului, cea în cauză lucra în apropierea unor utilaje de producție ce se aflau sub protecție informativă specială aspect ce era cunoscut de un număr foarte restrâns de persoane și nu trebuia deconspirat și de faptul că în anturajul său apăruse un cetățean german cunoscut la acea dată cu preocupări în domeniul contraspionajului, astfel că scopul legitim era apărarea intereselor economice ale întreprinderii respective și nu de susținere a puterii totalitar comuniste.

În opinia instanței, materialul probator depus de CNSAS nu dovedește vinovăția reclamantei.

Prin Deciziile nr.843/2011 și 530/2009 ale Curții Constituționale, s-a statuat că OUG nr.24/2008 urmărește deconspirarea, prin consemnare publică a persoanelor care au participat la activități de poliție politică comunistă, fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție.

În cazul numitei N.M.M., imixtiunea în viața personală, așa cum se susține că s-ar fi produs prin acțiunile reclamantei, a fost

justificată de legăturile acesteia cu cetățeanul german suspect de activități de spionaj, coroborate cu specificul locului de muncă.

O astfel de situație raportată la conjunctura economică din acea perioadă, justifică limitarea exercițiului drepturilor civile deoarece imixtiunile în viața particulară nu au fost arbitrare sau ilegale așa cum se stipulează în art.17 din Pactul Internațional.

Conform art. 19 alin.3 din Pactul Internațional activitatea reclamantei nu poate fi catalogată ca fiind arbitrară sau ilegală, măsurile sale fiind circumscrise de faptul că a preluat această situație și obligată să dea o soluție care să nu încalce la acea vreme, dreptul la libertate și dreptul la muncă.

Într-adevăr, legea nu cere să se facă dovada încălcării propriu-zise a acestor drepturi ci să fie vizată încălcarea unor asemenea drepturi, însă în cauză nu s-a făcut dovada vizării încălcării unor drepturi cu atât mai puțin intenția sa de a aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale celei în cauză.

În raport cu toate argumentele reținute, instanța de fond respinge acțiunea ca nefondată.

Recursul exercitat în cauză

Împotriva sentinței civile nr. 1692/2013 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, a formulat recurs reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin care a solicitat admiterea recursului, modificarea sentinței recurate, în sensul admiterii acțiunii, astfel cum a fost formulată și în consecință să se constate calitatea de lucrător al Securității a pârâtei T.Z. .

În dezvoltarea motivelor de recurs, întemeiate în drept pe dispozițiile art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, recurentul arată că instanța de fond a respins acțiunea promovată, interpretând și aplicând eronat dispozițiile art. 2 lit. a din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prevăzute de Legea nr. 293/2008.

Contrar celor arătate de prima instanță, urmărirea și sancționarea d-nei N.M.M. erau generate de rațiuni politice tipice

dosarelor întocmite de Securitate, persoanelor care nu agreeau regimul comunist.

Considerentele avute în vedere de prima instanță nu pot explica de ce o persoană urmărită a fost supusă situației umilitoare a avertizării în prezența „factorilor educaționali și de conducere din unitatea educațională” pentru motive exclusiv politice și nu pentru motive legate de contraspionaj.

Faptul că persoana urmărită dorea să se căsătorească cu cetățeanului german CV, nu putea periclita interesele economice ale României, iar urmărirea informativă desfășurată de pârâta TZ a avut un caracter vădit politic, fiind lipsită de orice legătură cu situația economică.

Din probele administrate rezultă cu prisosință că s-a încălcat dreptul la viața privată, a secretului corespondenței, reținerea calității de lucrător al Securității fiind posibilă chiar și în situația în care intimata – pârâta nu ar fi avut inițiativa sancționării persoanei urmărite.

Existența unei sancțiuni, în cursul urmăririi informative dă acțiunii intimei un caracter abuziv. Este lipsit de relevanță că intimata nu a avut inițiativa deschiderii dosarului asupra persoanei urmărite, câtă vreme s-a implicat conștient în acțiunea de urmărire informativă și a luat din proprie inițiativă măsuri ce reprezentau ingerințe grave în viața persoanei urmărite și a familiei acesteia.

În cursul urmăririi informative, asupra doamnei N.M.M., intimata a luat măsuri care presupuneau ingerințe în viața personală, respectiv:

- interceptarea convorbirilor telefonice;
- interceptarea corespondenței;
- dirijarea rețelei de informatori care erau instruiți de intimată cu privire la informațiile utile Securității precum și cu privire la modalitatea de obținere a acestora;

La finalul acțiunii derulate de Securitate, intimata a propus sancționarea persoanei urmărite, iar toate măsurile luate au fost

motivate politic fiind lipsite de legătura cu apărarea siguranței naționale.

Intimata a formulat „concluzii scrise/întâmpinare” prin care a solicitat în esență, respingerea recursului ca nefondat, sentința pronunțată de prima instanță fiind legală și temeinică, instanța de fond stabilind în mod corect că nu se putea reține vinovăția sau intenția de îngrădire a unor drepturi sau libertăți fundamentale în exercitarea activității desfășurate.

Hotărârea instanței de recurs

Analizând sentința atacată în raport de criticile formulate, probatoriul administrat în cauză și dispozițiile legale incidente, se constată că recursul este fondat.

Instanța de contencios administrativ competentă, potrivit art. 11 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 a fost investită de recurentul – reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu o acțiune având ca obiect constatarea calității de lucrător al Securității pentru intimata – pârâtă T.Z., aceasta fiind supusă verificărilor efectuate de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca urmare a solicitării formulate în acest sens de d-na N.M.M. cât și alte cereri similare formulate de Consiliul Superior al Magistraturii.

Ca urmare, verificările Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității au fost efectuate în temeiul art. 1 pct. 7 și art. 3 lit. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, modificată și completată.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, este „lucrător al Securității – orice persoană care având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945-1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”

În speță, intimata TZ a avut gradul de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Prahova, Serviciul II – A,

specializare contraspionaj economic fiind absolvent, al Școlii Militare de Ofițeri Activi din cadrul Ministerului de Interne.

În calitate sa de ofițer de contrainformații economice a participat activ la urmărirea informativă a doamnei NMM, angajată a Întreprinderii Dorobanțul Ploiești.

Măsurile operativ informative dispune de intimata TZ, în calitate de ofițer de Securitate, în instrumentarea dosarului de urmărire informativă a lui N.M.M. (cota Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității nr. I 4359) respectiv dirijarea surselor: „A.”, „V.”, „G.”, „K.” și „I.”, pentru a obține informații, interceptarea corespondenței și a convorbirilor telefonice a persoanei urmărite și a tatălui adoptiv al acestuia precum și propunerea de sancționare sunt fapte ce au dus la îngrădirea dreptului la viața privată și a dreptului la corespondență.

Intimata TZ nu a negat calitatea sa de ofițer al Securității și nici activitatea desfășurată în instrumentarea dosarului I 4359(cota CNSAS), însă a încercat să minimalizeze activitatea desfășurată prin apărarea în sensul că „scopul legitim era apărarea intereselor economice ale întreprinderii” activitățile desfășurate încadrându-se în atribuțiile de serviciu în calitate de ofițer al Securității.

Apărarea intimatei nu poate fi reținută având în vedere că măsurile informativ – operative pe care intimata le-a dispus în calitate de ofițer de Securitate, în instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 4359 al lui NMM nu aveau legătură cu apărarea intereselor naționale sau interesele economice ale întreprinderii.

În referatele și notele – raport, întocmite de intimată (filele 42 – 48, 55) se face referire la aspecte vizând viața personală, libertatea de opinie și exprimare, fără legătura cu contraspionajul economic.

Relațiile pe care NMM le-a avut cu un cetățean de naționalitate germană cu care dorea să se căsătorească și opiniile vizând orânduirea comunistă nu sunt activități care să justifice măsurile informativ operative, pe care intimata le-a dispus, în calitate de ofițer de Securitate, respectiv: dirijarea surselor de

informatori, audierea colegilor de muncă și a persoanei urmărite, sancționarea cu avertisment a numitei NMM la propunerea intimitei TZ, interceptarea la data de 16 februarie 1987 a două scrisori aparținând tatălui adoptiv al persoanei urmărite și interceptarea convorbirilor telefonice.

Probatoriul administrat în primul ciclu procesual, demonstrează cu prisosință că acțiunile dispuse de intimata TZ, în instrumentarea dosarului fond informativ I 4359 al d-lui NMM, au fost de natură a-i îngreuna accesul acesteia la viață privată, libertate de opinie și de conștiință, drepturi fundamentale protejate și în perioada anterioară anului 1989, cel puțin la nivel formal, respectiv prin Constituția României din 1965 și Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974.

Față de considerentele expuse, se constată că instanța de fond a interpretat și aplicat greșit dispozițiile art. 2 lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, în raport de probele administrate în cauză, motivul de recurs întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă fiind pe deplin aplicabil.

Ca urmare, în temeiul art. 312 alin. 2 Cod procedură civilă, Înalta Curte va admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, va modifica în tot sentința atacată, în sensul că va admite acțiunea formulată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și de asemenea va constata calitatea de lucrător al securității a pârâtei T.Z..

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.1692 din 24 mai 2013 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal.

Modifică în tot sentința atacată, în sensul că admite acțiunea formulată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Constată calitatea de lucrător al securității a pârâtei T.Z..

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 26 februarie 2014.

LUMEA JUSTITIEI.RO